

СОВЕТ
ФЕДОРОВСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ФЕДОРОВСКИЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

15.03.2022

с.Федоровское

КАРАР

№ 44

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның «Федоровский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының 2018 елның 01 октябрендәге 14 каары белән кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның Федоровский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федоровский законга туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районы Федоровский авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның «Федоровский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына күшымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.
2. Элеге каарарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу өчен жибәрергә.
3. Элеге каарарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында [hәм http://fedor-kaybici.tatarstan.ru](http://fedor-kaybici.tatarstan.ru) веб-адресы буенча Кайбыч муниципаль районы Федоровский авыл жирлегенең рәсми сайтында бастырырга.
4. Элеге каарарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Совет Рәисе,
Федоровский авыл жирлеге

— Ф.Ф.Зайнуллин

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Советының 2022 елның 15 март
Федоровский авыл жирлеге
44 номерлы каарына
кушымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының « Федоровский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр

1. 1 статьяда ««Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Федоровский авыл жирлеге»» сүzlәрен « Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының «Федоровский авыл жирлеге»» сүzlәренә алмаштырырга.

2. 2 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы» муниципаль берәмлекенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

3. 5 статьяда:

1 өлешнен 9 пунктындагы беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, төзекләндерү өлкәсендә редметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен үтәү торган муниципаль контролне гамәлгә ашыру, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыру, шулай ук жирлекнең торак пунктлары чикләрендә урнашкан аеруча саклана торган табигать территорияләреннән, урманнардан файдалануны, саклауны оештыру тора;»;

1 өлешнен 9 пунктындагы унтугызынчы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

6 статьяның 1 өлешен түбәндәге эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны би्रү;

17) алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.».

5. 16 статьяда:

9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициатив проект турында фикер алышу һәм аны хуплау турындагы мәсьәлә буенча карап кабул итү.»;

түбәндәге эчтәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

19 статьяның 10 һәм 11 өлешләрен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халык тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул ителгән каарларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәэммин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

Жирлек Уставы һәм (яисә) Жирлек Советы норматив хокукий актлары белән, әлеге өлешнең беренче абзацында курсәтелгән материалларны һәм р0мәгълүматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэммин итү, шулай ук Жирлек халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтынң мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану турындагы таләпләрне үтәп, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләнергә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларына, территорияне планлаштыру проектларына, территорияне ызанлау кагыйдәләренә, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләренә, проектларына курсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлекеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт бирү турындагы каарларның проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт бирү турындагы каарларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм объектларны капитал төзелеш объектларыннан башка төргә үзгәрту мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш баруның расланган кагыйдәләре булмаганды гавами тыңлаулар яисә ижтимагый

фикер алышулар шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары,» сүzlәреннән соң «инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу,» сүzlәрен өстәргә;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыельышында уналты яшькә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны керту мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыельышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.».

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнең» сүzlәреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүzlәрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) торак пункт территорииесенең әлеге өлешендә гражданнарың үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территорииесе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнар жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнар жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территорииесенең тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарың үзара салым акчаларын керту һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районы чикләрендә халык Жирлек составына керүче торак пункт территорииесенең бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарың фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданнардан сораштыруда жирлек халкы яисә аның өлеше

катнашырга хокуклы, аларда уналты яшкә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) жирлектә яшәүчеләрнен яисә аның өлешендә яшәүчеләрнен, аларда уналты яшкә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, - шуны инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзасны түбәндәге редакциядә бәяң итәргә:

"Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турындагы карап Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнардан сорашып белешү уздыру өчен жирлекнен рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә кулланылырга мөмкин. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турында Жирлек Советы каарында түбәндәгеләр билгеләнө:»;

түбәндәге эчтәлектәге 6 пунктыны өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә халыкның рәсми сайтыннан файдаланып сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе: <http://fedor-kaybici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча »;

7 өлешнен 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәге эчтәлекле 26.1 статья өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чарагарны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокуку бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча инициатив проект көртөлөргө мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны көртү инициативасы белән уналты яшкә житкән һәм жирлек территорияндә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнен минималь саны Жирлек Советының норматив хокукий акты белән киметлергә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукий акты нигезендә проект инициаторы булу хокуку шулай ук жирлек территорияндә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелөргө мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) Жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәклө чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булған) финанс, мәлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә курсәтү;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртип нигезендә курсәтелү;

9) Жирлек Советы каарында караплан башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенә мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан каар кабул иту максатларында карапалырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект карапалырга мөмкин.

Жирлек Советы каары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешу, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм иту мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтижәләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм курсәтүне раслый торган имза көгазъләрен теркиләр.

5. Инициатив проектны Башкарма комитетка керту турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның З өлешендә курсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проектның инициаторлары турында булырга тиеш. Бер ук вакытта гражданнар үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим иту мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим иту срокын курсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Үзләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Курсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, курсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районнының рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пункттында курсәтелгән мәгълүмат авыл торак пункттының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алыш 30 көн эчендә һичшикsez карапалырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең

Башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге каараларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендә эшне жирле бюджет турындағы каар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын тәзү һәм карау тәртибенә (жирле бюджет турындағы каарга үзгәрешләр керту) ярашлы максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) тәртиптә дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек Башкарма комитеты түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында каар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнен һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры кilmәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка кilmәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle чарагалар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл иту мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты, әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә хокуклы.

9. Инициатив проектларны күрсәтү, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру тәртибе Жирлек Советы (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыруучы гражданнар жыене) тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен чыгарыла торган инициатив проектларга карата, инициатив проектларда булырга тиешле белешмәләр составына карата таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийләри закон һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектының башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, жирлекнең башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөклөнә, аны формалаштыру һәм аларның эшчәнлеге Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянең) составы Жирлекнен Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территориясендә яшәүче гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Поселения Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълumat «Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чeltәrendәge Поселение rәsmi сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Поселения Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чeltәrendәge Жирлекнен rәsmi сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Курсәтелгәn мәгълumatны «Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чeltәrendә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, курсәтелгәn мәгълumat Кайбыч муниципаль районның rәsmi сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктинда курсәтелгәn мәгълumat авыл торак пунктының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.».

40 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокукуы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территориясендә даими яшәү хокукуын раслаучы бүтән документ яисә чит ил гражданы булу хокукуы, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы;».

46 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокукуы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территориясендә дайми яшәү хокукин раслаучы бүтән документ яисә, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы чит ил гражданы;

13. 49 статьяда:

1 өлешнең 6 пунктындағы өченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндеру кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндеру кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин иту таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торғызуны оештыра;»;

1 өлешнең 6 пунктындағы егерменче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле уналтынчы һәм унжиденче абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфанды биләгән вакытка торак урыны бири;

алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруға вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендә Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрлөрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән җайга салына.»;

51 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункт өстәргә:

«4.1) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгарга хокуклы;».

15. түбәндәге эчтәлекле 56.1 статья өстәргә:

«56.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан һәм башкача тәэмин итү

1. Әлеге Уставның 26.1 статьясында каралган инициативалы проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү чыганагы булып, жирлек бюджеты турында карап белән каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруга, шул исәптән Жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алыш, төзелә торган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары анлашила.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнен калган өлеше барлыкка килгән очракта, курсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советы каары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыныи каары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашу рәвешендә дә тәэмин ителергә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбәндәге эчтәлекле бишенче абзац өстәргә:

«- хокукый акт текстын Россия Юстиция министрлыгы порталында урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» (<http://право-министрство.рф>).([http://право-министрство.рф](http://pravo-minjust.ru)).»

17. 79 статьяда:

3 өлешнө үз көчен югалтқан дип танырға;

7 өлеш:

тұбәндәге әттәлекле яңа өченче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсесе максатларын билгеләүче документлар һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешүе буенча юнәлешләре;»;

өченче - жиidenче абзацларны дүртенче - сиғезенче абзацлар дип санарага;

9 өлешнө тұбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9. Жирлек бюджеты турындағы карар белән тұбәндәгеләр расдана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет қытлығын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (теркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнен программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (теркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) чыгымнарының максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнен программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (теркемнәре һәм төркемнәре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законында, муниципаль Жирлек Советында билгеләнгән очракларда бүлекләре һәм бүлекчәләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралған бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән

караган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиге күрсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясенең бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттән тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Жирлек Советы муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.»;

18. 81 статьяда:

1 өлештә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарның бер мәртәбә бирелә торган түләуләрен керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законың 25.1 статьясындагы 1 өлешенең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында каралган очракларда гражданнар жыенында хәл ителә.».